Redacțiunea, Administrațiunea Tipografia:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr 22.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ, Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciurĭ:
Brașovŭ, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena: *Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner.*
Prețulŭ inserțiunilorŭ: o seria garmondŭ pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoiélă.
Reclame pe pagina III-a o seria 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANULŬ LI.

„Gazeta“ iese în fie-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe șese lunĭ 20 francĭ, pe treĭ lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 76. Brașovŭ, Mercurĭ, 6 (18) Aprilie 1888.

Brașovŭ, 5 Aprilie st. v. 1888.

In Clușiu s'a instalatŭ în dilele acestea unŭ nou fișpanŭ.

Faptulŭ în sine nu oferă nimicŭ interesantŭ și este pentru noi indiferentŭ, décă în împrejurările de adĭ fișpanulŭ din Clușiu pórtă numele „Josika“ ori „Beldy.“ Orĭ cum se va numi, scimŭ înainte, care este rolulŭ sĕu și cum trebue sĕ și-lŭ jóce ca sĕ placă stăpânilorŭ sĕĭ.

Ceea ce ne face însĕ, cu tóte acestea, sĕ luămŭ notiță de noua instalare fișpănéscă din Clușiu, este unŭ caracteristicŭ pasagiu din discursulŭ inauguralŭ alŭ nouluĭ fișpanŭ, rostitŭ alaltaerĭ în adunarea comitatensă. Acestŭ pasagiu a fostŭ comunicatŭ prin telegrafŭ diaruluĭ „Pester Lloyd“, de unde se vede că e destinatŭ a contribui și elŭ încâtva la calmarea opiniuneĭ publice din Germania, atâtŭ de multŭ agitată prin articuliĭ din „Kreuzzeitung“, îndreptațĭ în contra sistemuluĭ de guvernare alŭ d-luĭ Tisza.

Numaĭ în vederea acestuĭ scopŭ se póte esplica proclamarea ostentativă, din partea unuĭ fișpanŭ, a unuĭ principiu strĕinŭ de întréga lucrare și purtare a guvernanțilorŭ, — a principiuluĭ, că „nu poporulŭ este pentru funcționarĭ, ci funcționariĭ pentru poporŭ“.

Acestŭ principiu, dice noulŭ fișpanŭ alŭ Clușiuluĭ contele Beldy, va conduce pașiĭ sĕĭ în administrațiunea comitatuluĭ. Și ca sĕ nu ne îndoimŭ despre speciala natură a acestorŭ pașĭ, d-lŭ fișpanŭ desfășură maĭ departe astfelŭ programulŭ sĕu:

„Comitatulŭ nostru, dice elŭ, are locuitorĭ de deosebite naționalitățĭ. Eu nu voiu sta în cale desvoltăriĭ lorŭ, ba este chiar dorința mea de a promova în cerculŭ meu de activitate acéstă desvoltare întru câtŭ ea se va ține între marginile constituțiuneĭ și legilorŭ nóstre, și nu va veni în conflictŭ cu unitatea statuluĭ maghiarŭ și cu tradițiunile istorice ale națiuneĭ maghiare; voiu ține însĕ de a mea datoriă, de a păși în contra orĭ-căreĭ direcțiunĭ cu nisuințe opuse, cu tótă greutatea putereĭ ce mi s'a datŭ. Sperezŭ că nu va fi de lipsă sĕ aducŭ în celŭ maĭ strictŭ modŭ la valóre legile nóstre“.

Pentru ceĭ ce cunoscŭ bine starea lucrurilorŭ dela noi, nu va fi niciđecum greu a înțelege contradicțiunea ce esistă între principiulŭ proclamatŭ la începutŭ de amintitulŭ fișpanŭ și între modalitatea cum promite elŭ a-lŭ esecuta.

Décă odată se recunósce că funcționariĭ suntŭ pentru poporŭ, ér nu poporulŭ pentru funcționarĭ, atuncĭ trebue sĕ se recunóscă totodată și necesitatea de a se administra și guverna statulŭ așa precum cerŭ trebuințele poporațiuneĭ întregĭ, — care se compune din deosebite naționalitățĭ, ceea ce recunósce și d-lŭ fișpanŭ — ér nu numaĭ în interesulŭ uneĭ părțĭ a ei, ba chiar în esclusivulŭ interesŭ alŭ păturei dela putere.

Pentru ca sĕ fiă cu putință o asemenea administrare și guvernare, și ca funcționarulŭ sĕ-șĭ pótă împlini chemarea pentru poporŭ se cere maĭ presusŭ de tóte ca elŭ sĕ mânueze legea în vederea adevĕratelorŭ interese ale poporuluĭ, ér nu în vederea unorŭ ideĭ utopice și esclusiviste, așa că datoria luĭ ar culmina în cerința, ca elŭ sĕ lumineze guvernulŭ și legislațiunea asupra defectuositățiĭ și nedreptățiĭ legilorŭ, și sĕ céră îndreptarea lorŭ în favórea poporațiuneĭ.

A amenința însĕ cu stricteța legilorŭ vitrege pentru naționalitățile nemaghiare, décă aceste nu se vorŭ desvolta în direcțiunea „ideilorŭ de statŭ“ șoviniste maghiare, a cărorŭ purtătorĭ și propovĕduitorĭ suntŭ funcționariĭ ungurĭ de astădĭ, însémnă a rĕsturna marele principiu susŭ memoratŭ și a proclama de faptŭ principiulŭ că poporațiunea trebue sĕ se acomodeze dictatuluĭ funcționarilorŭ și guvernuluĭ.

Ceea ce e însĕ și maĭ durerosŭ, stricteța legilorŭ se aplică numaĭ în partea lorŭ cea rea, ér în partea lorŭ cea bună este înlocuită prin volnicĭă.

Esperiența ne-a convinsŭ despre acéstă îndestulŭ, precum ne-a convinsŭ și despre valórea ce-o au enunciațiunile de felulŭ celeĭ amintite. Câte unŭ principiu frumosŭ se pune ca etichetă spre a se acoperi înaintea opiniuneĭ publice strĕine falsitatea liberalismuluĭ ungurescŭ. Dér acum nu le maĭ ajută nicĭ acéstă apucătură, dovadă articuliĭ foilorŭ strĕine ca ceĭ din „Kreuzzeitung.“

Germaniĭ și Unguriĭ.

„Kreuzzeitung“ aduce din nou unŭ articolŭ anti-maghiarŭ de vre-o câteva colóne.

Ea [fóia] — dice „Kreuzzeitung“ — n'ar puté face diaruluĭ „Pester Lloyd“ plăcerea de a renunța la o critică. Pentru alianța germană-austro-ungară întărirea putereĭ de statŭ monarchice a Austro-Ungarieĭ este de mare importanță. Nelămurita posiție de dreptŭ publicŭ a Ungarieĭ scurtéză, ba primejduesce chiar acéstă putere de statŭ. Insușĭ „Pester Lloyd“ a admisŭ maĭ înainte, că nimenĭ nu s'ar îndoi, că în Budapesta guvernéză cu o putere aprópe absolută unŭ ministerŭ ce atérnă dela parlamentŭ în sensulŭ partiduluĭ maghiarŭ dela putere. Fóia din cestiune ilustréză mijlócele de forță, prin care mica nobilime comitatensă și țĕrănéscă, la alegerĭ, astupă gura celorlalte naționalitățĭ, dér acéstă nobilime scurtéză popórelorŭ nemaghiare și în administrațiă și în justiție, prin miĭ de funcțiunĭ, ea suge la mĕduva țĕriĭ, la ale căreĭ miseriĭ financiare ea nu puținŭ contribue. După cea francesă, administrația ungurescă e aprópe cea maĭ scumpă. Destuĭ adevĕrațĭ patrioțĭ ungurĭ se întrébă: Câtŭ are sĕ maĭ sufere încă poporațiunea sub radicala administrațiune parlamentară și comitatensă și când va ajunge éră la puterniculŭ scutŭ alŭ Monarchuluĭ? Frângerea influențeĭ monarchice este cu atâtŭ maĭ regretabilă, cu câtŭ tocmaĭ acésta ar fi maĭ potrivită spre a calma și împăca contrastele naționale. Energia incontestabilă, prin care nobilimea maghiară 'șĭ-a păstratŭ talentulŭ ei de stăpânire la o poporațiune brutală, cu dreptŭ cuvêntŭ se prețuesce și se folosesce de cătră guvernulŭ împĕrătescŭ; dér **maghiarisarea fără reservă are de a face cu cultura maĭ desvoltată a Românilorŭ și a Slavilorŭ.**

Cu câtŭ maghiarismulŭ se urcă maĭ multŭ la unŭ rolŭ internaționalŭ, cu atâtŭ maĭ multŭ accentuéză naționalitățile acele legătura lorŭ cu împĕrăția și cu stégulŭ negru-galbinŭ. Acestŭ stégŭ nu numaĭ în Ungaria este pusŭ la dosarŭ; și în Berlinŭ pe palatulŭ ambasadeĭ se arboréză de obiceiu numaĭ stégulŭ albŭ-roșu-verde, cu tóte că pănă acum încă nu este recunoscutŭ de internaționalŭ. **Țéra ereditară** Ungaria își mulțumesce susținerea numaĭ sceptruluĭ Austrieĭ și situațieĭ eĭ geografice; **căcĭ altcum regimulŭ eĭ nobilitarŭ îi pregătia fără îndoélă deja de multŭ sórtea Polonieĭ.** Îngrijindu-se de desvoltarea culturală a popórelorŭ, **regiĭ Ungarieĭ avéu aprópe totdéuna sĕ se lupte cu nobilimea maghiară, care, atuncĭ când se trata de drepturile și privilegiile sale n'a hesitatŭ nicĭodată a încheia alianțe cu străinătatea în contra monarchuluĭ eĭ, orĭ a cere ajutorŭ din afară.**

Se ducŭ Ciangăiĭ.

Maĭ multe familiĭ de Ciangăĭ, constătătóre din vre-o 40 de suflete, se pregătescŭ, după cum spunŭ diarele ungurescĭ, sĕ se întorcă îndĕrĕtŭ la Bucovina, căcĭ de „fericirea“ aflată în țéra „patrioțilorŭ“ s'au săturatŭ peste capŭ. Vorbă e acum, cum se vorŭ reîntórce aceste familiĭ nefericite în patria lorŭ și ce vorŭ face acolo, de vreme ce casele și moșiórele avute acolo și le-au vêndutŭ, baniĭ căpătațĭ în prețulŭ acestora și i-au spesatŭ cu espedițiunea făcută pe pămêntulŭ făgăduințeĭ și acum nu lĭ-a maĭ rĕmasŭ altŭ mijlocŭ de traiu, decâtŭ dóră cerșitulŭ. Acésta este faptŭ mărturisitŭ chiar de foile ungurescĭ.

Dér, precum se vede, nu multŭ le pasă „patrioțilorŭ“ ungurĭ de sórtea acestorŭ nefericițĭ adușĭ în țéră, căcĭ scopulŭ lorŭ nu este a'ĭ ferici, ci ca prin eĭ sĕ maghiariseze pămêntulŭ acesta. In timpulŭ de față șĭ-au pusŭ ochiĭ pe Deva și Hunedóra, pe carĭ voiescŭ sĕ le coloniseze cu Ciangăĭ. Că ce sórte vorŭ avé Ciangăiĭ adușĭ și câtŭ timpŭ vorŭ sta eĭ acolo, pe „patrioțĭ“ nu mult îĭ interesézá. Eĭ sciu și vĕdŭ, că opera colonisăreĭ lorŭ nu duce la nicĭ unŭ resultatŭ, căcĭ pe când uniĭ vinŭ, alțiĭ se întorcŭ; totulŭ este o ruinare a bieților Ciangăĭ, o conturbare din posesiunea lorŭ.

Se póte însĕ, că „patrioțiĭ“ se mângăie cu ordinațiunea guvernuluĭ, prin care se ordónă oprirea emigrărilorŭ prin împedecarea estradăreĭ pașapórtelorŭ și biletelorŭ de călĕtoriă pe calea ferată și în sensulŭ acesteĭ ordinațiunĭ póte că și Ciangăiĭ adușĭ în Ungaria vorŭ fi împedecațĭ de a se maĭ puté reîntórce în patria lorŭ natală. Acésta e posibilŭ, dér că prin acésta sĕ se fericéscă și sĕ se întăréscă elementulŭ ungurescŭ baremĭ câtŭ de puținŭ, de acésta nicĭ vorbă nu póte fi. „Ellenzék“ dice că ordinațiunea de maĭ susŭ a ministruluĭ este analógă cu aceea, când s'ar ordona d. e. sĕ se închidă farmaciile pentru ca sĕ înceteze morburile, căcĭ în adevĕrŭ, ministrulŭ tinde prin acea ordinațiune nu la nimicirea bóleĭ, ci la nimicirea bolnavuluĭ.

Guvernulŭ ungurescŭ ar face multŭ maĭ bine, décă s'ar îngriji de stêrpirea seriósă a causelorŭ emigrărilorŭ prin delăturarea relelorŭ, carĭ pricinuescŭ aceste emigrărĭ, căcĭ ordinațiunile nicĭ nu vorŭ sătura pe ceĭ flămândĭ, nicĭ nu vorŭ îmbrăca pe ceĭ golĭ.

SCIRILE DILEI.

Ministrulŭ ungurescŭ de culte și instrucțiune a opritŭ folosirea în șcóle a următórelorŭ mijlóce de învĕțământŭ: „**Wandkarte von Europa**“, proiectată și desemnată de B. Kozenn (Viena și Olmütz, editura luĭ Eduard Hölzel), maĭ departe „**Elemente de geografiă comparativă pentru clasele inferióre și alte șcóle coordinate**“ de Samuilŭ V. Isopesculŭ, apărută în Cernăuțĭ în 1882, precum și „**Cursŭ elementarŭ de istoria universală pentru clasa I (II, III) a școlelorŭ secundare**“, de Ionŭ Marescu, apărută în Bucurescĭ.

Nouĕ dovedĭ despre veninulŭ cu care **neaoșulŭ** ministru ungurescŭ de culte și instrucțiune Trefot persecută cărțile nemaghiare, care nu suntŭ lucrate după calapodulŭ unguresсŭ. Amarŭ se'nșală însĕ, décă crede că'șĭ va ajunge scopulŭ: d'a ucide desvoltarea culturală națională a Nemaghiarilorŭ!

***

Procesulŭ de pressă alŭ „Fóieĭ **diecesane**“ s'a pertractatŭ și decisŭ în 7 Aprilie n. a. c. înaintea tribunaluluĭ regescŭ din Caransebeșŭ. Redactorulŭ fóieĭ a fostŭ condamnatŭ la solvirea uneĭ amende cu banĭ în suma de 50 fl. pentru-că s'ar fi călcatŭ disposițiunea §-luĭ 13 alŭ legeĭ austriace de pressă din anulŭ 1852, care interdice foilorŭ speciale fără cauțiune a discuta cestiunĭ dilnice de politică. „Redactorul, dice „Fóia Diecesană“, a însinuatŭ apelațiune contra acesteĭ sentințe. Întréga pertractare o vomŭ publica după-ce ni se va admanua în scrisŭ sentința tribunaluluĭ, find-că cu ocasiunea publicăreĭ nu ni s'au făcutŭ cunoscute motivele, pe care își baséză tribunalulŭ sentința sa“.

***

Pentru servițiile aduse maghiarisăreĭ,

preotulŭ gr. or. Ionŭ Ghiuruţanŭ din Unguraşĭ a fostŭ rĕsplătitŭ de ministrulŭ unguruscŭ Trefort cu 50 fl.

Nu vei fi uitatŭ părinte!

* * *

Comisiunea de incompatibilitate a camerei deputaţilorŭ ungurĭ a hotărîtŭ sĕ provóce, prin viceşpanulŭ Caraşu-Severinului, pe deputatulŭ cercului Caransebeşŭ Michailŭ Popovicĭ, ca orĭ sĕ apară în persónă înaintea comisiunei la 30 Aprilie n. c. 5 óre după amédĭ orĭ sĕ numéscă unŭ împuternicitŭ, orĭ sĕ'şĭ triméta până la terminulŭ numitŭ declaraţiunea sa în scrisŭ, care sĕ justifice că refusă presentarea mandatului. Totodată s'a decisŭ sĕ se céră esemplarulŭ protocolului de alegere, ce se află la ministerulŭ de interne.

* * *

„Sib. Deutsch. Tagebltt", luândŭ notă de nostima descoperire a foilorŭ ungurescĭ, că autorulŭ articulului din „Kreuzzeitung" ar fi ultraistulŭ sasŭ Lenhardt, profesorŭ în pensiune, le adreséză rugarea sĕ-lŭ arate şi Sasilorŭ pe acelŭ Lenhardt, căcĭ în Sibiiu nu-lŭ cunósce nimenea.

* * *

Din causa unorŭ erorĭ de tiparŭ, reproducemŭ a doua óră următórea scire: Ministrulŭ unguruscŭ de finanţe face cunoscutŭ, că notele de statŭ de 1 fl. emisiunea primă din 7 Iulie 1866 se vorŭ primi spre a se schimba cu altele numai până la finele lui Iunie 1888 pe temeiulŭ unei petiţiunĭ timbrate şi adresate ministerului comunŭ de finanţe. După espirarea acestui terminŭ acestŭ felŭ de note nicĭ nu se mai primescŭ, nicĭ nu se mai schimbă cu altele.

* * *

Kulturegyletulŭ ardeleanŭ a hotărîtŭ ca adunarea generală séu mai bine ḑisŭ banchetulŭ generalŭ orĭ petrecania generală sĕ-o dea în anulŭ acésta în Braşovŭ în ḑilele de 19 şi 20 Augustŭ.

Teatrulŭ maghiarŭ din Deşiu.

Nordulŭ-Transilvaniei, 16 Prierŭ n. 1888.

Este lucru cunoscutŭ, că teatrulŭ ungurescŭ din Deşiu stă de mai multŭ timpŭ închisŭ, din lipsa mijlócelorŭ de susţinere a actorilorŭ sĕu a vre-unui directorŭ de întreprindere, cu alte cuvinte: din lipsa publicului părtinitorŭ alŭ teatrului.

Observŭ, că e vorba de acelŭ edificiu pocitŭ şi lipsitŭ de simetria esterióră a posiţiunei sale locale, pentru care învăpăiaţii „patrioţĭ" au spesatŭ peste 40.000 fl. în mare parte storşĭ şi din pungile Românilorŭ şi totuşĭ este înfundatŭ 2 metri în pămêntŭ, în suterana căruia nelipsândŭ apa, potŭ concerta acuma numai bróscele.

Ei bine, acéstă instituţiune „culturală maghiară" are precum sĕ spune, şi unŭ deficitŭ orĭ datoriă de mai multe mii, se afirmă că vre-o 45.000 fl.

Spre salvarea teatrului „Solnok-Doboka" fóia municipală de sĕptĕmână, ce apare în Deşiu sub redacţiunea preotului reformatŭ D-lŭ Samuel Kovács în nr. 13 a. c. din 25 Martie în articlulŭ din frunte „Szinészetünk" subscrisŭ „V" — unŭ esecutorŭ de dare — propune între altele, ca pentru subvenţionarea teatrului municipiului Solnocŭ-Dobâcei — aci nu-lŭ mai numesce alŭ naţiunei maghiare — sĕ se facă unŭ aruncŭ de 1000 fl. anulŭ, care sĕ iasă din 1% după dare dela publiculŭ contribuitorŭ din acestŭ comitatŭ.

Reclamă puterniculŭ sprijinŭ alŭ preşedintelui societăţii teatrale br. Desideriu Bánffy comitele supremŭ alŭ municipiului, pentru susţinerea şi acoperirea datoriei teatrului, lipsitŭ de societate, care sĕ debuteze în „zengzetes magyar nyelv" (limba rĕsunătóre unguréscă).

Aci nu e vorba numai de Maghiarĭ, ci de massa întrégă a contribuabililorŭ, pentru aceea însĕ de Românĭ nu amintesce d-lŭ „V." ca cum nicĭ n'arŭ fi pre faţa pămêntului, nicĭ n'arŭ exista aci celea 80% Românĭ din complexulŭ poporaţiunei comitatului nostru!?

Audiţĭ Românilorŭ, comune şi representanţĭ municipalĭ şi comunalĭ, audiţĭ de dare pentru teatrulŭ ungurescŭ din Deşiu cu care vréu încă stăpânitorii ḑilei se vĕ îngreuneze!

„Videant consules!" şi „Sapienti satis!"

Solnocanulŭ.

Din Bucovina.

(Coresp. part. a „Gaz. Trans.")

Suceava, în Martie 1888.

Binevoiţĭ, Domnule Redactorŭ, a da locŭ în colónele veteranului ḑiarŭ românescŭ „Gazeta" următórelorŭ şire care credŭ că totŭ vorŭ aduce naţiei unŭ folosŭ, măcarŭ câtŭ de micŭ:

Este sciutŭ, că Archiepiscopia bucovinénă posede unŭ stabilimentŭ tipograficŭ. Cam pe la anulŭ 1880 era adecă în Cernăuţĭ, între alte stabilimente tipografice, şi unŭ stabilimentŭ bine întocmitŭ, déră fiindŭ acviratŭ de posesorulŭ respectivŭ pe datoriă şi fiindŭ în Cernăuţĭ în acestŭ ramŭ de meseriă concurenţă prea mare, întregŭ stabilimentulŭ era aprópe de secvestraţiă şi de mezatŭ. Consistoriulŭ metropolitanŭ ort. or. şĭ-a pusŭ de gândŭ sĕ cumpere acestŭ stabilimentŭ pentru archidiecesa bucovinénă, emiţêndŭ spre scopulŭ acesta, în anulŭ 1880—1, unŭ apelŭ către clerŭ şi credincioşĭ, în urma căruia s'au semnatŭ 18,000 fl., solvindŭ unii banĭ gata, ér alţii obligându-se a solvi în rate.

In urma acestorŭ donaţiunĭ, făcute mai alesŭ de către preoţimea din ţéră, înaltulŭ Consistoriu se află în posiţia de a puté cumpĕra tipografia, devenind proprietatea archidiecesei.

Cum s'a procedatŭ însĕ la facerea acestui têrgŭ şi carĭ suntŭ folósele lui, căcĭ fiindŭ aicĭ vorba despre unŭ bunŭ comunŭ, nu numai că ne este permisŭ, dér suntemŭ chiar şi datorĭ a ne interesa de elŭ?

Mai întâiu ne-a surprinsŭ împrejurarea, că banii colectaţĭ, adecă cele 18,000 de fl., Prea Ven. consistorŭ nu le-a concreḑutŭ unui comitetŭ, ce după părerea nóstră ar fi trebuitŭ sĕ se constitue anume pentru acestŭ scopŭ, ci le-a concreḑutŭ unei singure persóne, care era singurulŭ primitorŭ, plătitorŭ, administratorŭ, îngrijitorŭ, economŭ etc. investitŭ cu putere fără limite. Acéstă unică persónă primi paralele, solvi ratele pentru stabilimentulŭ cumpĕratŭ. Acéstă manipulare e greşită, orĭ-câtŭ de mare încredere merită persóna aceea, şi am făcutŭ acéstă observaţiune pentru ca sĕ servéscă spre orientare la alte ocasiunĭ, căcĭ de se va procede totŭ aşa, anevoiă vom mai puté aduna capitale publice naţionalĭ, orĭ bisericescĭ din contribuirile singuraticilorŭ.

Acéstă persónă angajase ca conducĕtorŭ alŭ tipografiei pe fostulŭ ei proprietarŭ. Acum, décă acésta, când lucra pentru sine şi se îngrija de stabilimentŭ ca de nervulŭ esistenţei sale nu putea sĕ se sustină, ce folosŭ şi cum ar puté elŭ sĕ foloséscă archidiecesei, după ce acum nu mai este a lui tipografia, şi după-ce orĭ-cum va fi sporulŭ, lui îi este deja asigurată o léfă bună de 1000 fl. pe anŭ, încălḑitŭ, luminatŭ şi cuartirŭ cu odăi destule în o parte aparţinĕtóre reşedinţei metropolitane.

Asta încă totŭ ar mai trece, căcĭ fiindŭ vorba în casulŭ de faţă despre o afacere comercială, s'ar puté trece cu vederea împrejurarea, că numitulŭ conducĕtorŭ alŭ tipografiei nu e Românŭ. Dér vorba e, că nicĭ folosŭ nu aduce întreprinderei. Se vorbesce, că multe tipăriturĭ în sute şi mii de esemplare se întêmplă adesea că-sŭ greşite; de sine se înţelege că paguba este pentru asemenea casurĭ a fondului tipograficŭ, mai vêrtosŭ că şi hârtia este cumpĕrată pe spesele acestui fondŭ.

Apoi nicĭ clerulŭ nu simte până acum nicĭ o uşurinţă prin cumpĕrarea acestei tipografii, căcĭ tóte tipăriturile se vêndŭ totŭ aşa de scumpe ca şi mai 'nainte, cu deosebire numai, că Calendarulŭ oficiosŭ alŭ Consistorului se capĕtă acum multŭ mai târḑiu. Rutenii se ferescŭ câtŭ numai potŭ de a se folosi de astă tipografiă, ér „Revista Politică," care mai nainte se tipărea în tipografia acésta, astăḑĭ se tipăresce la „Ekhard," totŭ în Cernăuţĭ. Ba chiar persóna mai de aprópe interesată în causa acésta şĭ-a datŭ o vorbire a sa sĕ se tipăréscă la altă tipografiă şi nu la cea a archidiecesei.

Dér ceea ce peste mĕsură ne mâhnesce, e faptulŭ, că copii romanĭ nu potŭ sta în acestŭ stabilimentŭ sĕ înveţe meseria tipografiei. Intr'unŭ rêndŭ erau trei copii românĭ la învĕţătură în acestŭ stabilimentŭ. Dintre aceştia unulŭ după douĕ sĕptĕmânĭ făcea treaba unui începĕtorŭ bunŭ. Déră nu-i vineau conducĕtorului tipografiei la socotélă pentru că suntŭ românĭ, şi Românilorŭ le găsesce mereu cusururĭ: ba că-sŭ leneşĭ, ba că'sŭ prea prostĭ etc. Şi aşa noi cu banii noştri plătimŭ şi creşcemŭ streinismulŭ mare. Aşa şi la sfânta Metropoliă grădinariulŭ şi ingrijitoriulŭ parcului metropoliei este unŭ Leah (Polon), totŭ aşa anteprenorul bucătăriei seminariale. Décă noi prin nesocotinţa nóstră crescemŭ streinismulŭ în sînulŭ nostru cu munca şi sudórea nóstră, apoi óre mai avemŭ cuvêntŭ sĕ ne plângemŭ, óre ni se cade sĕ ne văerămŭ că ne'nghitŭ streinii?

Băcal.

Intêmplărĭ diferite.

Unŭ preşedinte de tribunalŭ nebunŭ. Din Alba-Iulia ni-se scriu cu data 1 Aprilie următórele: „Preşedintele tribunalului r. din Alba-Iulia a nebunitŭ. Causa nebunirei sale se asigură că este ideea fixă, de care pătimesce, că adecă e persecutatŭ de Românĭ. In realitate eu credŭ, că nebunia lui este în parte şi efectulŭ mustrărilorŭ consciinţei sale pentru necurmatele prigonirĭ îndreptate contra preoţilorŭ românĭ. Elŭ a urḑitŭ în comitatulŭ nostru înverşunatele prigonirĭ ale preoţilorŭ, când cu afacerea închipuitei „irredente române," cărei prigonirĭ căḑură jertfă mai muţĭ preoţĭ de ai noştri, fiindŭ din bunŭ seninŭ şi fără nicĭ o vină têrîţĭ în temniţele ungurescĭ. Pentru „meritele" câştigate prin purtarea lui, atâtŭ de asupritóre faţă cu Românii, nefericitulŭ a fostŭ înaintatŭ la acéstă frumósă tréptă de preşedinte de tribunalŭ, dér Dumneḑeu nu l'a lăsatŭ sĕ se pótă bucura multă vreme de noul sĕu postŭ, căcĭ în totŭ timpulŭ celorŭ trei pătrare de anŭ, câtŭ a statŭ în fruntea tribunalului, prin ura lui cea mare contra Românilorŭ şi prin ideea fixă, că e persecutatŭ de „nădrăgarii românĭ" a datŭ probe despre lipsa sănĕtăţii minţii sale. Nebunia lui însĕ a fostŭ publice recunoscută numai după ce mai ḑilele trecute isbucni într'unŭ „csárdás" ce l'a jucatŭ în mijloculŭ pieţei din Alba-Iulia. In joc da espresiune închipuirei că este baron şi că se pregătesce sĕ mérgă la Sighişóra pentru a efectui spênḑurarea tuturor Românilorŭ. In elŭ întrase mai de mult frica, că preoţii românĭ îlŭ vorŭ afurisi, ceea ce odată era opritŭ a se face, prin legile „aprobate şi compilate" de odinióră. De frica acésta, nefericitulŭ preşedinte, cu tóte că era calvinŭ, a aflatŭ de bine a se adresa către părintele Popa Luca dela mănăstirea lui Atanasie din Alba-Iulia, căruia i-a trimisŭ cămaşa lui de nópte pentru a-i face slujbe, a-lŭ mântui de afurisăniile închipuite şi a-i alina turburarea minţii."

Scirĭ poliţienescĭ.

Griesheim-Merelli. Anunţurile sensaţionale pe placate ale „prestidigitatorului, cetitorului de cugete şi antispiritistului cavalerŭ Merelli, ce s'au lipitŭ pe zidurile Braşovului, precum şi

---

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS."

(2)

INIMOSULŬ.

Poveste.

Inimosulŭ face întocmai pe tocmai după ḑisa peşcelui şi hai mai departe uşorŭ ca vêntulŭ, iute ca gândulŭ.

Dela o vreme numai ce ajunge la codrulŭ de aurŭ. Aci şi arborĭ, şi florĭ, şi pasérĭ şi tóte cele erau numai lamura aurului.

Dér Inimosului de nimicŭ nu-i pasă, ci se ia prin codru încolo.

Fiind-că-i picase dragă, rupe o flóre de aurŭ şi şĭ-o anină în căciulă, — după ce aruncă pe cea de argintŭ la o parte.

Apoi, dreptŭ la mijlocŭ de codru, află o vulpe prinsă într'o grópă adêncită. Ce se gândeşce, ce nu se gândeşce, elŭ o scie mai bine, destulŭ, că scapă şi pe vulpe din belea.

„Iţĭ mulţămescŭ, Inimosule" — ḑise vulpea — „la vreme de nevoiă şi eu ţĭ-oiu prinde bine. Ia trei perĭ din spinarea mea şi ţĭ-i pune la straiţă. Când vei vedé, că nu mai e încătrău, suflă numai peste ei, şi eu cu întregŭ neamulŭ meu vulpescŭ am sĕ-ţĭ sarŭ într'ajutorŭ".

Pe vremile acelea şi dobitócele nu purtau capulŭ de geaba, ca adĭ, — erau mai de înţelesŭ, — se vede.

Inimosulŭ face érăşĭ după ḑisa vulpei şi hai mai departe totŭ uşorŭ ca vêntulŭ şi iute ca gândulŭ. Când la nisce rĕscrucĭ, ceva nu i-se pare. Era adecă o căciulie de aurŭ ciudată de totŭ. Elŭ se cobóră de pe calŭ şi'i dă una cu piciorulŭ, ca s'o arunce din cale-i.

Din căciulia aceea, cum o lovesce Inimosulŭ, pe locŭ se face unŭ moşŭ mai bĕtrânŭ decâtŭ se póte crede. Genele lui erau crescute până'n pămêntŭ şi trebuiau proptite ca sĕ pótă zări câtuşĭ de câtŭ cu ochii sĕi.

— „Bine ai venitŭ, Inimosule, că de nouĕ-ḑecĭ şi nouĕ de anĭ, de când mĕ aflu în starea ce mĕ vĕḑuşĭ şi piciorŭ de omŭ pămênteanŭ n'a călcatŭ codrii aceştia, ca sĕ-mĭ ajute", — ḑice celŭ moşŭ bĕtrânŭ. — „Décă stai sĕ facĭ binele, cum e ḑisa, orĭ îlŭ fă deplinŭ orĭ te lasă, dér nu de jumĕtate. Apucă ulcioraşulŭ acesta de aurŭ şi'mĭ adă niţică apă dela isvorulŭ la care duce cărarea din drépta. Fă atâta bine, Inimosule, ca şi ţie bine sĕ-ţĭ mérgă tóte trebile".

— „Şi de ce sĕ nu?! — cu tótă voia moşule, cu tótă voia".

— „Dér s'ascultĭ ce am sĕ-ţĭ spunŭ, Inimosule. La isvorulŭ acela vei afla o fată în vestminte de aurŭ. Grijesce ca nu care cumva sĕ te moméscă, şcii cum suntŭ muierile, că'ţĭ rĕpui capu cu ea; o vorbă sĕ nu ḑicĭ.

— „Inţelegŭ, moşule, şi voiu urma întocmai".

Sosindŭ Inimosulŭ la isvorŭ, adevĕratŭ, acolo era o minune de fată, nu cum sĕ fiă, făr' ca ruptă din sóre. Atâta frumseţă nu s'a mai pomenitŭ de când e lumea.

Inimosului, flăcău colea în flórea vieţii, numai decâtŭ i-se aprindŭ călcâiele.

Din vorbă în vorbă ei, tinerii, se înţelegŭ ca numai sapa şi lopata sĕ-i mai desparţă.

Inimosulŭ de abia a apucatŭ sĕ se întórcă cu ulcioraşulŭ la bĕtrânŭ şi de locŭ a fostŭ înapoi la fată.

Moşnégulŭ s'a spălatŭ cu apă de aceea şi s'a făcutŭ unŭ tînĕrŭ sprintenelŭ, măcarŭ unŭ băiatŭ de şépte anĭ. Ce s'a alesŭ de elŭ, nu se scie nicĭ până'n ḑiua de adĭ.

Tinerii acum, ce sĕ se sciă ei face?! Sĕ ia lumea în capŭ nu le da mâna, că de mama fetei nicĭ îngaură de şórecĭ nu era putinţă sĕ scape. Asta o sciau ei bine.

— „Sĕ mergemŭ la voi acasă", ḑice Inimosulŭ din a sa parte. „Eu de frică şi aşa nu ştiu. Voiu scóte-o la cale cumva, ca sĕ te am dreptŭ nevastă pe vieţă".

— „Bine, — ḑice fata — „tu vei cerca, dér ciolanele acolo au sĕ-ţĭ rĕmână, asta bine sĕ ţĭ-o încresteḑĭ. Au cercatŭ ei mulţĭ. Suntemŭ trei surorĭ şi sĕmĕnămŭ una cu alta ca trei picăturĭ de apă. De-a fi sĕ fiă, étă pe ce ai sĕ mĕ cunoscĭ din tóte trei". Ḑicênd acestea îşĭ face o mică sgârăitură de-asupra ochiului, dreptŭ semnŭ.

Apoi se ducŭ, bodogănindŭ mai una, mai alta, până la curţile mamei fetei.

— „Aşĭ! tocmai aveam lipsă de tine, Inimosule. Ui-te! O sută de parĭ am dinaintea caselorŭ mele. Fie-care parŭ 'şĭ are căpĕţîna sa, numai unulŭ e golŭ încă, pe acela capulŭ tĕu are sĕ-lŭ împodobéscă, de nu mĕ vei sluji unŭ anŭ fără leacŭ de greş. Şi anulŭ la mine e numai de trei ḑile. Cine vré sĕ aibă pe una din fetele mele, astă slujbă are sĕ mĭ-o facă; de-o scrinteşce, cu capulŭ rĕspunde. Te-apucĭ?".

observarea plină de reclamă că „prof. Merelli s'a produsŭ înaintea reginei Angliei Victoria, a prinţului de Wales, a împĕratului Wilhelm, a împĕratului-rege Franciscŭ Iosifŭ în 1885, a regelui Belgiei, a preşedintelui republicei francese Grevy, şi că s'arŭ fi întrecutŭ capetele încoronate d'a-lŭ grămădi cu distincţiunĭ şi premii, a făcutŭ pe poliţia de aci sĕ cerceteze, décă aceste reclame grozave n'au scopulŭ d'a seduce publiculŭ. Resultatulŭ cercetării a fostŭ, că pretinsulŭ prof. Merelli e scamatorulŭ Hans de Griesheim şi că numele de cavalerŭ îlŭ pórtă numai ca nume artisticŭ. Sensaţionalele reclame şi-le justifică cu aceea, că fiindŭ „nobilŭ" póte folosi titlulŭ (cavalerŭ) şi că s'a produsŭ pe la băi unde au fostŭ şi persóne fórte înalte. Scamatorulŭ a fostŭ pedepsitŭ cu amendă în banĭ pentru escesŭ de reclamă. De altmintrelea a arĕtatŭ scamatorulŭ atestate bune dela persóne înalte. Aceste rêndurĭ n'au de scopŭ a avertisa publiculŭ d'a nu cerceta representaţiunile, ci numai de a reduce reclamele sensaţionale la adevĕrata lorŭ valóre, slăbindŭ efectulŭ lorŭ.

Lângă şoséua Zizinului aprópe de cantonulŭ Nr. 291 a fostŭ prinsŭ unŭ porcŭ. Păgubaşulŭ sĕ se adreseze la căpitanulŭ oraşului de aci.

Literatură.

Convorbirile literare, ce aparŭ la 1-u a fiăcărei lunĭ, începŭ cu numĕrulŭ 1 pe Aprilie 1888, alŭ 22-lea anŭ alŭ esistenţei lorŭ sub direcţia d-lui Iacobŭ Negruzzi. Nr. 1 are acestŭ sumariu: *I. Slavicĭ*: Gasparŭ Eraţiani, tragedie în 5 acte [Actulŭ I]. — I. *Negruzzi*: Epistola V către A. Naumŭ. — *George Bengescu:* Vasilie Alexandri [urmare]. — *A. Costină:* Incercărĭ critice. Constantinŭ Mille. — *I. Kalinderu*: Legea celorŭ XII tabule. — *Wilhelm de Kotzebue:* Lascarŭ Viorescu, trad. de A. [urmare]. — *G. I. Bogdanŭ:* Notiţe bibliografice. Despre Rumänische Volkslieder. — *Duiliu Zamfirescu:* Lunile [poesii]. — Corespondenţă. Convorbirile aparŭ în Bucurescĭ la Socecŭ & Teclu şi costă pe anŭ pentru Transilvania, Bucovina şi Ungaria 15 lei.

Teatru de diletanţĭ.

Societatea teatrală de diletanţĭ a reuniunei de cântărĭ săsescĭ din Braşovŭ a datŭ Vinerĭ séra o prea frumósă representaţiune, care la cererea publicului fŭ repetată Lunĭ. Amŭ avutŭ plăcerea a asista la acésta representaţiune, care a satisfăcutŭ tóte aşteptările nóstre.

S'au jucat trei piese. Escelenta comediă de Carolŭ Karo „die Burgruine", a făcutŭ începutulŭ. Atâtŭ piesa bine alésă câtŭ şi esecutarea ei bine succésă ne-a mulţămitŭ. D-şóra Anna Miess ca „Erni" şi d-na Luisa Teutsch ca „Kathrine" au esecutatŭ rolurile lorŭ cu multă abilitate dobêndindŭ aplausele publicului. D-lŭ Eduard Schmidt ca „Leuthold" a sciutŭ sĕ dea espresiune viuă şi nemerită caracterului rolului sĕu şi a jucatŭ cu multă vervă şi facilitate. Publiculŭ l'a aplaudatŭ de repeţite orĭ; fórte bine ne-a desfătatŭ şi nostima figură a bĕtrânului „Walheim" pe care l'a jucatŭ cu pricepere d. Fridericŭ Schmidt. Ceilalţĭ în rolurile lorŭ mai micĭ au fostŭ bunĭ.

A doua piesă „D e r Z a n k a p f e l" de Paul Lindau este în ce privesce cuprinsulŭ ei slabă, nu ca cea dintâiu. Cu atâtŭ mai multŭ trębue sĕ lăudămŭ joculŭ viu şi plăcutŭ alŭ d-şórelorŭ Adela şi Elisa Fink, carĭ, deşi s'au presentatŭ pentru prima-óră pe scenă, au sciutŭ sĕ deştepte interesulŭ publicului şi sĕ ţină încordată atenţiunea lui. Mai alesŭ d-şórei Adela Fink i-a succesŭ a interpreta câtŭ se póte de bine rolulŭ ei mai greu, ca nevastă tinĕră naivă. D-lŭ Robert Bauer ca docentulŭ „Dambach" şi-a înţelesŭ bine rolulŭ.

Ultima piesă, comedia de „Adolf Wilbrandt „*Iugendliebe*" a datŭ ocasiune înainte de tóte d-şórei Maria Miess în rolulŭ principalŭ ca „Adelheid" de a-şĭ manifesta frumosulŭ ei talentŭ dramatic. Joculŭ ei excelentu, plinŭ de temperamentŭ şi susţinutŭ de unŭ limbagiu corectŭ şi o mimică reuşită a fostŭ încununatŭ cu aplausele sgomotoase şi desŭ repeţite ale publicului. Domnii Eduard şi Fridericŭ Schmidt ca „Bruk" şi „Hildebrand" au contribuitŭ putemicŭ şi la succesulŭ acestei piese. D-şoara Elena Litsken a jucatŭ bravŭ rolulŭ fetei „Betty." D-na Teutsch ca „d-na de Rosen" şi d. Neustädter ca „Roller" au completatŭ cu nemeritulŭ lorŭ jocŭ frumosulŭ ansamblu.

Nu putemŭ decâtŭ sĕ felicitămŭ pe concetăţenii noştri Saşĭ pentru frumosul succesŭ moralŭ şi materialŭ alŭ acestei representaţiunĭ de diletanţĭ!

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ „Gaz. Trans.")

Berlinŭ, 17 Aprilie. Starea frigurilorŭ împĕratului e în crescere. *Starea generală a sănĕtăţii e nefavorabilă. Circulă cele mai triste scirĭ.* Ca autenticŭ valoréză: Impĕratulŭ s'a plânsŭ aseră érăşĭ de greutatea respiraţiunei, atacurile s'au reîntorsŭ mai desŭ şi suntŭ însoţite de apariţiunĭ de felulŭ spasmurilorŭ. Consiliulŭ de medicĭ a constatatŭ bronchytă. *Toţĭ, chiar şi Makenzie, consideră starea împĕratului ca fórte periclitată. Aci lumea e pregătită la tóte. Unii medicĭ se temŭ de o catastrofă în celŭ mai apropiatŭ timpŭ.* (Meḑulŭ nopţii.) *Starea împĕratului e aşa de îngrijitóre,* încâtŭ prinţulŭ de corónă Enricŭ a hotărîtŭ sĕ petrécă nóptea în Charlottenburg.

Parisŭ, 17 Aprilie. Generalulŭ Boulanger a fostŭ alesŭ deputatŭ în departamentulŭ de nordŭ cu o maioritate gigantică.

Bucuresci, 17 Aprilie. In comuna Ferbinţĭ a isbucnitŭ o nouă revoltă. Trupele au datŭ două salve, după ce a premersŭ provocarea legală. Redactorul „Luptei," socialistulŭ din Iaşĭ Nădejde, fiindŭ acusatŭ de rĕsvrătire a fostŭ arestatŭ.

Iaşĭ, 17 Aprilie. Călĕtorĭ din Rusia sudică spunŭ, că *în curêndŭ are sĕ 'ncépă înaintarea încetulŭ cu încetulŭ a divisei a 19-ea de infanteriă ruséscă în direcţiune spre Austro-Ungaria.*

DIVERSE.

Esenţa de trandafirĭ. Producţiunea esenţei de trandafirŭ constitue una din principalele ramurĭ ale industriei naţionale bulgare. — Valea dela Kazanlîcŭ, supranumită cu dreptŭ cuvêntŭ „valea trandafirilorŭ." Esenţa de trandafirĭ din acéstă localitate a fostŭ de 1650 kilogr. represintândŭ o valóre comercială de 1.100,000 de francĭ. Astfelŭ populaţiunea care se ocupă cu acéstă producţiune este în generalŭ într'o stare destulŭ de bună. Suntŭ în Kazanlîcŭ mai mulţĭ comercianţĭ marĭ carĭ se ocupă aprópe exclusivŭ cu comerciulŭ acestei esenţe parfumate şi carĭ suntŭ în relaţiunĭ directe cu cele d'ântâiu usine de parfumeriă şi săpuneriă din Europa. O casă mare germană din Constantinopolŭ a stabilitŭ încă de multŭ la Kazanlîcŭ o agenţiă permanentă, care se ocupă cu recolta, destilarea şi cumpĕrarea dela micii cultivatorĭ ai esenţii. O altă casă totŭ din Constantinopolŭ, întreţine şi ea acolo unŭ representantŭ specialŭ: unŭ chemistŭ fórte competinte în industria esenţii de trandafirŭ, căcĭ şi ea presintă de multe orĭ dificultăţĭ serióse.

Mai întêiu, esenţa este rareorĭ curată chiar décă a fostŭ destilată cu mare îngrijire; apoi o sumă de producĕtorĭ de mâna a doua au urâtulŭ obiceiu de a amesteca cu substanţele streine, precum uleiu de geranium, alcoolŭ, etc. carĭ suntŭ cu multŭ mai eftine decâtŭ esenţa. Ea trebue dér analisată stabilindu-i gradulŭ de puritate şi prin urmare valórea sa comercială.

In ultimii anĭ; ţĕranii din Valea Strema şi cei dela Tundja, la piciorulŭ munţilorŭ Rodope, au începutŭ sĕ cultive şi ei trandafirulŭ. Ei au fostŭ ademeniţĭ de prosperitatea relativă a ţĕranilorŭ din districtulŭ Kazanlîc. Dér nu se scie încă décă esenţa estrasă din trandafirii cultivaţĭ în aceste locurĭ este de o calitate totŭ aşa de bună ca aceea pe care o dau arbuştii ce crescŭ în marele basinŭ meridionalŭ alŭ Balcanilorŭ. Ministrulŭ de interne bulgarŭ, Stambulow, a avutŭ în vedere acestŭ nou isvorŭ de bogăţiă naţională, şi prin iniţiativa sa personală, principele a decretatŭ deschiderea unui creditŭ pentru cumpĕrarea unei órecare cantităţĭ de esenţă de trandafirĭ cultivată la Strema şi Tudja şi trimiterea ei spre analisare la universitatea din Moscva. Resultatulŭ acestei analise va fi publicatŭ de jurnalele rusescĭ.

NECROLOGŬ.

Dela Blaşŭ nĭ-se scrie cu data 3 (15) Aprilie: Onorabila familiă a d-lui Artemiu Lupanŭ, provisorŭ metropolitanŭ, a suferitŭ o grea lovitură prin mórtea fiiului sĕu **Iuliu Lupanŭ.** Reposatulŭ a absolvatŭ gimnasiulŭ şi teologia în Blaşŭ, a funcţionatŭ puţinŭ timpŭ ca preotŭ în Palatca de pe Câmpiă, şi după o bólă îndelungată a reposatŭ la Blaşiu în flórea vieţei sale. A fostŭ unŭ tînĕrŭ simpaticŭ, cu inimă bună, sentimente nobile şi de frumóse speranţe pentru clerulŭ şi poporulŭ românescŭ. Îlŭ deplânge neconsolata-i soţiă, o familiă numerósă şi o mulţime de amicĭ.

Dumneḑeu sĕ-lŭ odihnéscă în pace!

Cursulŭ pieţei Braşovŭ

din 4 Aprilie st. v. 1888

Bancnote românescĭ	Cump.	8.57	Vênd.	8.59
Argintŭ românescŭ .	„	8.50	„	8.52
Napoleon-d'orĭ . . .	„	10.02	„	10.05
Lire turcescĭ . . .	„	11.32	„	11.35
Imperialĭ	„	10.32	„	10.35
Galbinĭ	„	5.90	„	5.92
Scris. fonc. „Albina" 6%	„	101.—	„	102.—
„ „ „ 5%	„	98.—	„	98.50
Ruble rusescĭ . . .	„	104.50	„	105.50
Discontulŭ	6½—8% pe anŭ.			

Cursulŭ la bursa de Viena

din 16 Aprilie st. n. 1888.

Renta de aurŭ 4%	97.35
Renta de hârtiă 5%	85.55
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare .	150.20
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) . .	96.20
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) . .	126.—
Amortisarea datoriei căilorŭ terate de ostŭ ungare (3-a emisiune) . .	110.25
Bonurĭ rurale ungare	104.40
Bonurĭ cu clasa de sortare	104.20
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timişŭ . . .	104.20
Bonurĭ cu cl. de sortare	103.90
Bonurĭ rurale Transilvane	104.—
Bonurĭ croato-slavone	103.25
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	99.75
Imprumutulŭ cu premiulŭ urgurescŭ	121.50
Losurile pentru regularea Tisei şi Seghedinului	124.40
Renta de hârtiă austriacă	78.35
Renta de argintŭ austriacŭ	80.65
Renta de aurŭ austriacă	110.70
Losurĭ din 1860	133.70
Acţiunile băncei austro-ungare . . .	864.—
Acţiunile băncei de creditŭ ungur. .	271.75
Acţiunile băncei de creditŭ austr. .	270.30
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.96
Napoleon-d'orĭ	10.04
Mărcĭ 100 împ. germane	62.32½
Londra 10 Livres sterlinge	126.85

Editorŭ şi Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureşianu.

— „Apucŭ da, fără dór şi póte, că de aceea'sŭ eu Inimosulŭ şi nu altulŭ. Spune-mĭ numai, ce am de-a face?".

— „Am în grajdŭ trei iepe. Diminéţa ai sĕ le scoţĭ la imaşŭ şi séra sĕ vii ér' acasă cu ele. Atâtŭ şi nimicŭ mai multŭ".

— „Bine, — ḑice Inimosulŭ, — voiu face.

Baba, mama fetei, se duce în grajdŭ şi spune iepelorŭ ca sĕ se ascundă câtŭ mai alŭ dracului, îndată ce vorŭ vedé, că Inimosulŭ dórme, altcum le ţĕsală de le-a ustura pielea.

In diminéţa următóre, Inimosulŭ scóte iepele la câmpŭ şi le ţine totŭ dinnaintea ochilorŭ sĕi, ca sĕ nu le piardă.

Când dela o vreme numai ce trage o bóre lină, de ochii Inimosului dau a se împăingini. Nu se mai putea ţiné pe picióre, a trebuitŭ sĕ se lase josŭ o scântă. Numai decâtŭ îlŭ fură somnulŭ de puteai sĕ-lŭ ducĭ cu loculŭ fără témă că s'ar treḑi.

Iepele în vremea aceea se ascunseră undeva, departe într'unŭ bârlogŭ, aşa că Inimosulŭ când se treḑi n'avŭ de unde sĕ le ia. Ba chiar loculŭ nu mai era acela, unde se culcase, ci altulŭ, cu totulŭ altulŭ, încâtŭ nu se putea dumeri de locŭ. Ce sĕ se şcie elŭ face? Işĭ aduce aminte de parulŭ golŭ, care 'i aştepta capulŭ şi nu-i venea bine: Incepe sĕ se furişeze unŭ feliu de nedumerire în inima sa, de frică însĕ totŭ nu voia sĕ şcie. Stă însĕ pe gândurĭ, încătrău s'o pótă elŭ suci ca sĕ nu se înfunde.

De odată îĭ vinŭ în minte vorbele lupului. Scóte cei trei perĭ din straiţă şi suflă una peste ei.

N'a trecutŭ câtŭ ai da odată, de două orĭ, cu amnariulŭ şi iată, că lupulŭ celŭ bĕtrânŭ e acì.

— „Dragŭ domnulŭ nostru, ce dorinţă ai? — ḑice lupulŭ celŭ bĕtrânŭ — „eu sunt mai marele întregului neamŭ lupescŭ şi de locŭ au sĕ fie aci dela ceafă-lată pănă la celŭ din urmă căţelandru şi ce vei ḑice aceea vomŭ face."

— Sĕ-mĭ scóteţĭ iepele la iveală, fiă şi din inima pămêntului."

Şi s'adună, mĕ rogŭ, atâta sumetenie de lupŭ, de sĕ nu'i încapă lumea, încătrău te uitai numai de lupĭ dai cu ochii.

Lupulŭ celŭ bĕtrânŭ le spune sĕ dea în dîra iepelorŭ, şi de unde vorŭ fi, de acolo sĕ'i-le aducă, altcum cojoculŭ lorŭ are s'o simţească.

Se iau lupii după amirosulŭ nasului în tóte cele patru părţĭ ale lumei şi află, că iepele s'au pitulatŭ în bârlogŭ.

Şi cum află lupii una ca aceea, de locŭ vinŭ de spunŭ şi lupului celui bĕtrânŭ şi Inimosului. Aceştia se ducŭ şi s'aşeaḑă la uşa bârlogului, ér ceata cea mare întră înăuntru. Şi unde nu'mĭ începe mulţimea lupilorŭ a jidărĭ iepele din tóte părţile, a le muşca şi a le smulge, de se trecuse de glumă. Au trebuitŭ sĕ iasă afară, altŭ modru nu mai era.

Inimosulŭ le-a aruncatŭ căpĕstrulŭ în capŭ, a mulţămitŭ lupului celui bĕtrânŭ şi, suindu-se călare, ţu murgule, ţu! pănă acasă la babă şi le-a aşeḑatŭ în grajdŭ. Intrândŭ în casă, spune, că lucrulŭ de peste ḑi şi-l'a isprăvitŭ cum se cade.

— „Bine!" — ḑice baba — „vomŭ vedé mâne-ḑi, ce are sĕ fiă."

Apoi se duce baba în grajdŭ şi dă în iepe c'o furcă de fierŭ şi dă, pân' nu mai póte.

— „Şi cum de nu v'aţĭ ascunsŭ unde v'am învĕţatŭ eu, ticălóselorŭ?!"

— „Ne-amŭ ascunsŭ, stăpână, dér n'a fostŭ putinţă, c'au venitŭ lupĭ, câtă frunḑă şi érbă, şi ne-au scosŭ de-acolo cu nepusă masă, sĕrăcuţŭ de noi!"

— „Mâne-ḑi sĕ vĕ pierde-ţĭ urma pe fundŭ de mare, altcum vĕ schilodescŭ, aşa sĕ şciţĭ."

„Vomŭ face, stăpână, vomŭ face, las' după noi numai."

Cum e mâne Inimosulŭ ér era cu iepele afară la imaşŭ.

Când dela o vreme numai ce dă a trage o bóre lină, încâtŭ Inimosulŭ nu se mai puté ţinea pe picióre, de somnŭ ce'i era. A trebuitŭ sĕ se lase josŭ o scântă.

Păn' a trasŭ elŭ unŭ puiu de somnŭ, iepele s'au făcutŭ apă, — n'avea de unde sĕ le ia. Chiar şi loculŭ era altulŭ şi nu pe care îlŭ şciuse elŭ.

Ce sĕ se şcie elŭ face?! Parulŭ celŭ golŭ îĭ venea mereu în minte şi în inima sa simţia cum încolţeşce, ce n'a simţitŭ în viéţa sa. De adevĕrată frică însĕ, totŭ nu putea sĕ fiă încă vorba. Sta şi se cugeta mereu, încătrău s'o cârnéscă elŭ, ca sĕ nu se înfunde.

De-odată îĭ vinŭ aminte vorbele peşcelui. Scóte cei trei solḑĭ de peşce şi suflă una peste ei.

(Va urma).

Avisŭ d-lorŭ abonațĭ!

Rugămŭ pe d-nii abonațĭ ca la reînoirea prenumerațiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ și numerii de pe fășia sub care au primitŭ diarulŭ nostru până acuma.

Totodată facemŭ cunoscutŭ tuturorŭ D-lorŭ abonațĭ, că mai avemŭ din anii trecuțĭ numerĭ pentru complectarea colecțiunilorŭ „Gazetei,“ precum și câteva întregĭ colecțiunĭ, pentru carĭ se potŭ adresa la subsemnata Administrațiune în casŭ de trebuință.

Administrațiunea „Gaz. Trans.“

Depositulŭ fabricei de mărfurĭ de argilŭ arsŭ și de sobe de căhălĭ la LUDWIG RHEIN, Brașovŭ, Strada Poștii No. 608.

Depositulŭ fabricei de mărfurĭ de argilŭ arsŭ și de sobe de căhălĭ la LUDWIG RHEIN, Brașovŭ.

Sosirea și plecarea trenuriloru și posteloru în Brașovu.

I. Plecarea trenuriloru:

1. Dela Brașovu la Pesta:

Trenulŭ de persóne Nr. 307: 7 óre 20 de minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 315: 4 óre 01 minută diminéța.

2. Dela Brașovu la Bucuresci:

Trenulŭ mixtŭ Nr. 318: 1 óră 55 minute după amédi.

II. Sosirea trenuriloru:

1. Dela Pesta la Brașovu:

Trenulŭ de persóne Nr. 308: 9 óre 46 minute înainte de amédi.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 316: 9 óre 52 minute séra.

2. Dela Bucuresci la Brașovu:

Trenulŭ mixtŭ Nr. 317: 2 óre 32 minute după amédi.

A. Plecarea posteloru:

a) Dela Brașovŭ la *Rĕșnovŭ-Zĕrnescĭ-Branŭ*: 12 óre 30 m. după amédi.
b) „ „ *Zizinŭ*: 4 óre după amédi.
c) „ „ în *Sĕcuime* [S. Georgĭ]: 1 óră 30 minute nóptea.
d) „ „ la *Făgărașŭ*: 4 óre diminéța.
e) „ „ la *Săcele*: 4 óre diminéța.

B. Sosirea posteloru:

a) Dela *Rĕșnovŭ-Zĕrnescĭ-Branŭ* la Brașovŭ: 10 óre înainte de amédi.
b) „ *Zizinŭ* la Brașovŭ: 9 óre a. m.
c) Din *Sĕcuime* la Brașovŭ: 6 óre séra.
d) „ *Făgărașŭ* la Brașovŭ: 2 óre diminéța.
e) „ *Săcele* la Brașovŭ: 6 óre 30 minute séra.

Tipografia A. MUREȘIANU Brașovŭ.